

NEZBEDNÃ• OKÅ~Ã•DLENÃ• KOÅ ILÃ•ÄŒ

NedÄ›le, 12 prosinec 2021

Za pÃj r dnÃ- to bude pÃt let, co se konala v Muzeu umÄ>nÃ- a historie ve Fribourgu vÃ½stava, dokumentujÃ-cÃ- a souÄ•asnÃ-z pochybÃ^ujÃ-cÃ- fascinujÃ-cÃ- andÄ•iskÃ½ svÄ>t, jeho pÃvod a rozmanitÃ© interpretace. MajÃ- andÄ•IÃ© opravdu kÃ™dla pochÃjzejÃ-? MajÃ- pohlavÃ-? Tyto otÃjzka se stÃje opakujÃ-. Jejich feminizace pÃ™ichÃjzÃ- s vlivem Å™ecko-Å™Ã-mskÃ© alegorie Å™Ã-mskÃ©ho vÃ-tÄ›zstvÃ-, Nike. Potvrdo se to v 19. stoletÃ-, kdy andÄ•l nÄ>kdy zastÃjval mÃ-sto oÅjetÃ™ovatelky matky.

â€žJosephine, andÄ•l strÃjÅ¾nÃ½â€œ ztÄ›lesÃ^ovala vizi andÄ•la v devatenÃjctÃ©m stoletÃ-; pÃ™ivedla boÅ¾Ã-ho andÄ•la do domÃjcÃ-ho Å¾ivota, aniÅ¾ by tÃ-m nÄ>jak ruÅjila slÃjvu a moc Boha. PrÃjvÄ› v tÃ© dobÄ› totiÅ¾ â€žandÄ›lâ€œ na sebe vzal Å¾enskÃ©, mateÅ™skÃ© rysy. Nebylo tomu tak v jejich popisu vÅ¾dy. PoÄ•Ã-naje tÃ-m, Å¾e andÄ•lÃ© prÃ½ musÃ- mÃ-t kÃ™dla. CoÅ¾ ti, kteÅ™Ã- se objevujÃ- v Bibli, nemajÃ-. Jsou muÅ¾nÃ-, diskrÃ©tnÃ- a zajiÅ¾ujÃ- dobrou komunikaci mezi Bohem a lidmi. NemajÃ- nic spoleÄ•nÃ©ho s baculatÃ½mi okÃ™dÃ-dlenÃ½mi batolaty, kterÃ© dnes koupÃ-te v kaÅ¾dÃ©m zahradnictvÃ-.

Posel â€“ to je hlavnÃ- funkce andÄ•la. Ve starovÄ›kÃ©m EgyptÃ- mÄj bÅh Anubis dvÄ› funkce, souvisejÃ-cÃ- se zesnulÃ½m: doprovÃjzet mrtvÃ© a strÃjÅ¾it jejich duÅji. V kÃ™esÅ¥anskÃ© ikonografii jsou to andÄ•lÃ©, kdo pÃ™ebÃ-rajÃ-toto poslÃjnÃ-. Jsou â€žzamÃ›stnÃjnice jako kurÃ½Å™i do nebeskÃ© sfÃ©ry.

AndÄ•lÃ© jsou v naÅjÃ- pÃ™edstavivosti vÅjudypÅ™Ã-tomnÃ-.

ObjevujÃ- se v Genesis bÄ›hem StvoÅ™enÃ-, pak vytvÃjÅ™ejÃ- spojenÃ- Boha s lidmi. Anonym, andÄ•l strÃjÅ¾nÃ½ u IÅ-Å¾ka malÃ©ho pacienta, 19. stoletÃ-, barevnÃj litografie. Je to andÄ•l, kterÃ½ zastavÃ- rameno Abrahama, kterÃ½ se chystÃj obÄ›tovat svÃ©ho syna. Znovu se objevÃ- v zÃjpase s JÃjkobem, kterÃ½ pÃ™edtÃ-m vidÃ•l andÄ•ly sestupovat a vystupovat po Å¾ebÅ™Ã-ku vedoucÃ-m do nebe.

Jsou to opÄ•t oni, v lidskÃ© podobÄ›, kdo varuje Lota pÃ™ed koncem Sodomy.

Michael se stÃjvÃj andÄ•lem proroka Daniela, zatÃ-mco Gabriel oznamuje Marii, Å¾e porodÃ- JeÅ¾iÅ-Åje.

Existuje celÃj hierarchie andÄ•lÃ-. NejvzneÅjenÄ›jÅjÃ-cherubÃ-ni a serafovÃ©, obkloupujÃ- samotnÃ©ho Boha. Dole se andÄ•lÃ© a archandÄ•lÃ© dotÃ½kajÃ- pozemskÃ© sfÃ©ry. JmÃ©na andÄ•lÃ- Ä•asto obsahuje slabiku -EL, kterÃj oznaÄ•uje jejich pÃ™Ã-sluÅjnost Bohu: jsou to jmÃ©na â€žteoforyâ€œ, jmÃ©na, kterÃj ve sloÅ¾enÃ- zadÃjvajÃ-jmÃ©no boÅ¾stvÃ-.

V zobrazenÃ-ch boje mezi dobrem a zlem nejsou vÅjak andÄ•lÃ© jen kladnÃj a vÅ¾dy shovÃ-vavÃj stvoÅ™enÃ-. Byli jsme svÃ›dky postavy padlÃ©ho

andÄ›la, kterÃ½ vyzval Boha, a uvrhl svÄ›t do jeho duality.

V kolektivnÄ›- pÅ™edstavÄ› je vÅ¡ak postava andÄ›la kladnÄ¡.

PÅ™imlouvÄ¡ se, chrÃ¡jnÄ-, podporuje a doprovÃ¡zÄ- jako strÃ¡žce. Ale pÅ™edevÅ¡m jsou to ti dÅ¡leÅ¾itÄ- pÅ™epravci mrtvÄ½ch na onen svÄ›t, okÅ™Ä-dlenÄ- nositelÄ© boÅ¾skÄ½ch poselstvÄ-, neohroÅ¾enÄ- bojovnÄ-ci proti zlu, ta malÄ¡ a nÄ¾nÄ¡ batolata pÅ™imlouvajÄ-cÄ- se u milencÄ-, vÄ›rnÄ- ochrÃ¡nci lidÄ- v nebezpeÄ•Ä- â€“ to vÅ¡e v nejrÅ“znÄ›jÄ-ch podobÄ½ch, jak je zobrazovalo umÄ›nÄ- dlouhÄ½ch vÄ›kÄ¬.

ANDREA